

Відділ культури Сумської міської ради
Комунальний заклад Сумської міської ради «Сумська публічна бібліотека»
Центральна міська бібліотека ім. Т. Г. Шевченка
Відділ довідково-інформаційної роботи

Дитинство, яке перевернула війна

анотований інформаційний список

СУМИ, 2023

Дитинство, яке перевернула війна : анотований інформаційний список / КЗ СМР «Сумська публічна бібліотека»; відділ довідково-інформаційної роботи; уклад. О. М. Штеба. — Суми, 2023. — С. 12.

Пропонуємо до Дня захисту дітей анотований інформаційний список джерел опублікованих на сторінках періодичних видань та інтернет-ресурсах.

Відповідальна за випуск: директор СМЦБС Ю. А. Заговора
Редактори: заст. директора О. В. Безверха
зав. відділом ДІР Л. Д. Клімачова

Матеріал підготувала: О. М. Штеба

Наша адреса:
40030, м. Суми,
вул. Нижньовоскресенська (Кооперативна), 6
Центральна міська бібліотека ім. Т. Г. Шевченка
тел. 22-63-32
E-mail: sumybibshev@gmail.com
<https://libsumy.com/>

працюємо: з 9-00 до 18-00
вихідний: п'ятниця

Хай війни стихають від сміху дитини,
Душа очищається, серце співа...
Захист дитинства у цілому світі —
Це місія честі, любові й добра.

1 червня традиційно відмічається міжнародне свято — День захисту дітей. День захисту дітей – це нагадування суспільству про необхідність захищати права дитини, щоб усі діти росли щасливими, навчалися, займалися улюбленою справою і в майбутньому стали чудовими батьками та громадянами своєї країни.

Вперше День захисту дітей був відзначений у 1950 році в 51 країні світу. Його впровадження відбулося за ініціативи Ради Міжнародної федерації жінок у Парижі з метою захисту дітей, які залишилися без батьків та дому під час Другої світової війни. Організація Об'єднаних Націй (ООН) підтримала ініціативу, проголосивши захист прав, життя та здоров'я дітей важливим напрямом своєї роботи.

В Україні це свято почали відзначати з 1998 року за указом другого президента Леоніда Кучми.

З початку повномасштабної війни в Україні у лютому 2022 року цей день набув для нас зовсім іншого значення. Більш глибокого та значущого. У мільйонів дітей були вкрадені святкування днів народження, шкільні спогади, час з друзями та родиною, улюблені заняття, мрії. Вони втратили домівки, рідних, домашніх улюбленців, школи та дитячі майданчики.

«Станом на ранок 23 травня 2023 року більше ніж 1464 дитини постраждали в Україні внаслідок повномасштабної збройної агресії рф. За офіційною інформацією ювенальних прокурорів, 482 дитини загинули та понад 982 отримали поранення різного ступеня тяжкості» — повідомив Офіс Генерального прокурора.

«За даними державного порталу розшуку дітей «Діти війни», станом на 22 травня 2023 року (в Україні вважаються – ред.) зниклими

– 398 дітей, знайденими – 12674 дітей, повернутими – 366 дітей», - уточнили у пресслужбі.

Примусово перевезено/депортавано понад 19 тисяч дітей з окупованих Донецької, Луганської, Запорізької, Херсонської та Харківської областей, зокрема до Білорусі. Тисячі українських дітей стали вимушеними переселенцями.

Незважаючи на пережиті жахіття війни, діти в Україні також продемонстрували надзвичайну стійкість. Вони підтримували власні сім'ї, ровесників і громади, майстрували, малювали, віддавали свої заощадження, збираючи кошти на допомогу ЗСУ. Своєю силою вони надихнули багатьох.

Вразливі та водночас сильні діти України продовжують зростати, розвиватися, творити, навчатися навіть під час повітряних тривог, блекаутів, в реаліях війни, що продовжується.

На захист прав українських дітей, які постраждали від російської агресії, направлені зусилля багатьох європейських країн.

Глави держав та урядів 46 країн-членів Ради Європи ухвалили «Декларацію про становище дітей в Україні», у якій, зокрема, зобов'язалися працювати над негайним поверненням вивезених до росії дітей та покаранням винних у злочинах проти неповнолітніх.

Війна забирає дитинство у дітей України

Гірак, Галина. Діти війни: якими розладами обертаються для них травматичні події [Електронний ресурс] / Г. Гірак // Капітал : сайт. — 2023. — 30 берез. — Текст. і граф. дані. — Режим доступу: <https://www.capital.ua/ru/publication/168437-diti-viyni-yakimi-rozladami-obertayutsya-dlya-nikh-travmatichni-podiyi> (дата звернення: 30.05.2023). — Назва з екрана.

В Україні вперше проведено дослідження про те, як воєнні дії вплинули на людей, зокрема, як від травматичних подій постраждали діти. Результати шокують, зазначають психологи.

Корнєва, Валентина. Дитинство, яке перевернула війна / В. Корнєва // Урядовий кур'єр. — 2023. — № 16 (24 січ.). — С. 5.

Із початку широкомасштабної агресії держава, військові, волонтери, медичні працівники, а головне — батьки й рідні робили можливе і неможливе, щоб зберегти найцінніше — наших дітей. Як змінився фізичний і ментальний стан здоров'я маленьких українців з початком війни розповідає дитячий лікар.

Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/ditinstvo-yake-perevernula-vijna/>

Сумщина отримала теплий одяг від ЮНІСЕФ : зимові дитячі комплекти роздадуть соцзакладам та мешканцям прикордонних громад // Ваш Шанс. — 2023. — № 14 (6-13 квіт.). — С. 12А.

Дитячий фонд ЮНІСЕФ знову передав на Сумщину набори дитячого одягу (1200 комплектів для дітей різних вікових груп), а також 4500 дитячих ковдр, які були направлені в Центри соціально-психологічної реабілітації, маленьким жителям громад, що перебувають під обстрілами та дітям, які знаходяться під опікою.

Текст: <http://www.shans.com.ua/?m=nr&id=86773&in=933>

Фомічова, Юлія. Це найважче, коли гірко плаче малеча і безпомічні люди / Ю. Фомічова // Голос України. — 2023. — № 83 (26 квіт.). — С. 7. : фото.

Черкаський благодійний фонд "Подаруй дитині світ" опікується онкохворими дітьми, а після запровадження в Україні воєнного стану ще й доставляє гуманітарну допомогу для важкохворих людей і тих, хто потребує стороннього догляду.

Військові злочини рф проти українських дітей

Власенко, Вікторія. Викрадені українські діти: знайти і повернути рідним / В. Власенко // Урядовий кур'єр. — 2023. — № 47 (8 берез.). — С. 2. : фото.

Лише за офіційними даними, росіяни силоміць вивезли до рф 16221 українську дитину. За даними неурядових міжнародних організацій, ця цифра значно більша.

Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/vikradeni-ukrayinski-diti-znajti-i-povernuti-ridni/>

Власенко, Вікторія. Єврокомісія й Польща шукатимуть українських дітей, яких викрала росія / В. Власенко // Урядовий кур'єр. — 2023. — № 44 (3 берез.). — С. 2. : фото.

Єврокомісія разом з Польщею розпочинають спільну ініціативу з пошуку українських дітей, яких викрала росія під час вторгнення в Україну.

Тест: <https://ukurier.gov.ua/uk/news/yevrokomisiya-j-polsha-shukatimut-ukrayinskih-dite/>

Власенко, Вікторія. путінський режим повторює злочин сталінських часів : [депортація українських дітей до росії] / В. Власенко // Урядовий кур'єр. — 2023. — № 79 (20 квіт.). — С. 2.

Насильницьке вивезення українських дітей до росії та шляхи повернення їх додому стало темою дебатів міжнародної спільноти у Європарламенті.

Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/putinskij-rezhim-povtoryuye-zlochin-stalinskih-cha/>

кремль вбиває наше майбутнє // Голос України. — 2023. — № 13 (19 січ.). — С. 4.

Надаються статистичні дані про загиблих і поранених українських дітей внаслідок повномасштабної збройної агресії рф станом на 18 січня 2023 року.

Кушнір, Богдан. Недоімперія краде дітей / Б. Кушнір // Голос України. — 2023. — № 24 (3 лют.). — С. 5.

З початку повномасштабної війни російська влада вивезла з України щонайменше шість тисяч дітей віком від чотирьох місяців до 17 років. Дітей відправляють в табори для перевиховання чи усиновлюють. В росії спостерігається зменшення народжуваності та тривалості життя, спричинене передусім зловживанням росіян алкоголем. Подолати демографічну кризу якоюсь мірою мають за рахунок українських дітей.

Куш П. Евакуація? Депортація! / П. Куш // Урядовий кур'єр. — 2023. — № 20 (28 січ.). — С. 4.

Рашисти примусово вивозять українських дітей з окупованих територій України до рф, віддають російським громадянам на усиновлення. Для уточнення кількості депортованих дітей з України створено інформаційний ресурс "Діти війни!", на якому збирають дані про зниклих дітей за підсумками відповідних заяв.

Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/evakuaciya-deportaciya/>

Лавренюк, Сергій. Примусова депортація українських дітей — це злочин геноциду / С. Лавренюк // Голос України. — 2023. — № 89 (4 трав.). — С. 1, 2.

На пленарному засіданні Верховної Ради 3 травня 2023 року основною темою обговорення були злочини, вчинені державою-окупантом, особливо злочини проти українських дітей. За час повномасштабної агресії російської федерації проти України загинуло 470 дітей, 948 поранено, 408 дітей вважаються зниклими безвісти. Майже 20 тисяч дітей примусово депортовані на територію рф, що вважається злочином геноциду.

Текст: <http://www.golos.com.ua/article/370494>

Лубінець, Дмитро (Уповноважений Верховної Ради України з прав людини). Дмитро Лубінець: "Примусове переміщення дітей в іншу етноступу — це прямий злочин, який скоїла і коїть рф" / Д. Лубінець ; розмов. Владислав Леошко // Голос України. — 2023. — № 92 (9 трав.). — С. 3. : фото.

Про протиправне переміщення викрадених російськими окупантами дітей, звільнення українських військовополонених та цивільних заручників, про примусову паспортизацію на тимчасово окупованих територіях та низку інших нагальних питань йшлося на прес-конференції Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини Дмитра Лубінця.

Текст: <http://www.golos.com.ua/article/370619>

Марковська, Юлія. За час повномасштабної війни на Сумщині загинуло понад 150 цивільних, близько двох тисяч людей постраждало [Електронний ресурс] / Ю. Марковська // Суспільне Новини: сайт. — 2023. — 27 січ. — Текст. і граф. дані. — Режим

доступу: <https://suspilne.media/368084-za-cas-povnomasstabnoi-vijni-na-sumsini-zaginulo-ponad-150-civilnih-blizko-dvoh-tisac-ludej-postrazdalo>/(дата звернення 25.02.2023). — Назва з екрана.

Надано статистичні дані постраждалих і загиблих серед цивільного населення Сумської області протягом 2022-2023 воєнних років, у тому числі дітей.

Ніколаєва, Юлія. Авіабомбардування Сум: у річницю трагедії очевидці згадували про ті події [Електронний ресурс] / Ю. Ніколаєва, А. Скрипняк // Суспільне Новини. — 2023. — 7 берез. — Текст., граф. і відео дані : — Режим доступу: <https://suspilne.media/407166-aviabombarduvanna-sum-u-ricnicu-tragedii-ocevidci-zgaduvali-pro-ti-podii>/(дата звернення 03.04.2023). — Назва з екрана.

7 березня 2022 року ворожа авіація знищила майже цілу вулицю у місті Суми. Загинуло 14 людей, з них 4 — діти. Рік по тому очевидці згадують ті жахливі події.

АРЄ: депортація українських дітей до росії є геноцидом // Голос України. — 2023. — № 86 (29 квіт.). — С. 5. : фото.

Парламентська Асамблея Ради Європи визнала геноцидом депортацію та насильницьке переміщення українських дітей на територію російської федерації. Відповідна резолюція була ухвалена на пленарному засіданні Асамблеї 27 квітня 2023 року.

Текст: <http://www.golos.com.ua/article/370368>

Пасова, Тетяна. Викрадення росіянами дітей — одна з головних тем ПАРЄ / Т. Пасова // Голос України. — 2023. — № 82 (25 квіт.). — С. 1, 5.

Від початку повномасштабного вторгнення росії в Україну Парламентська асамблея Ради Європи (ПАРЄ) ухвалила 7 резолюцій стосовно України, що засуджують дії агресора. У порядку денному весняної сесії ПАРЄ термінові дебати на тему: "Становище українського цивільного населення, включно з дітьми, яке примусово переміщують або переводять до рф або українських територій під фактичним контролем рф".

Текст: <http://www.golos.com.ua/article/370224>

Повернути дітей допоможе світова єдність // Урядовий кур'єр. — 2023. — № 92 (9 трав.). — С. 1

Керівник Офісу Президента України провів зустріч з відомими акторами, кінорежисерами й продюсерами, де обговорювали шляхи повернення примусово депортованих до рф українських дітей з окупованих територій та можливості співпраці з міжнародними організаціями, медіа, публічними особами, які б привертали увагу світової спільноти до цієї проблеми.

Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/news/povernuti-ditej-dopomozhe-svitova-yednist/>

Сергійчук, Володимир. Крадуть наших дітей століттями... / В. Сергійчук // Голос України. — 2022. — № 232 (15 листоп.). — С. 10. : портр.

На основі історичних фактів досліджується питання примусового вивезення українських дітей до росії, поступово змоскалюючи їх, тим самим знищуючи українську націю.

Діти-переселенці

Бедзір, Василь. Життя "з нуля" : переселенці / В. Бедзір // Урядовий кур'єр. — 2023. — № 30 (11 лют.). — С. 5. : фото.

Проблемам адаптації на новому місці родин переселенців з дітьми присвячений форум «Життя з нуля», що пройшов на Закарпатті у межах регіональної програми «Єднання заради дії».

Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/zhittya-z-nulya/>

Бедзір, Василь. З натхненням і заради розвитку : в Ужгороді для приїжджих з небезпечних регіонів школярів запрацював освітній простір незвичного формату / В. Бедзір // Урядовий кур'єр. — 2022. — № 123 (3 черв.). — С. 1,5.

В Ужгороді для дітей-переселенців із зони бойових дій запрацював освітній хаб, не обмежений лише навчанням, а поєднаний

з розвитком здібностей, удосконаленням розуму й тіла. Важливим напрямом діяльності є психологічна підтримка.

Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/z-nathnennyam-i-zaradi-rozvitku/>

Сергійчук, Володимир. Україна рятує своїх дітей / В. Сергійчук // *Голос України*. — 2023. — № 32 (15 лют.). — С. 11. : табл.

Тисячі українських сімей з дітьми стали вимушеними переселенцями, втікаючи від жахів війни, як і 90 років тому — втікаючи від голоду в Україні, які спричинила російська влада.

Дитяча творчість у воєнний час

Вертіль, Олександр. Під час війни підтримувати юні таланти / О. Вертіль // *Урядовий кур'єр*. — 2023. — № 38 (23 лют.). — С. 1, 3.

У Сумах презентували творчість двох талановитих початківців — дев'ятирічного казкаря Іллі Отрошенка та одинадцятирічного художника Романа Костомарова.

Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/pid-chas-vijni-pidtrimuvati-yuni-talanti/>

Вірші проєкту "Діти пишуть про війну" учнів Ліцею № 1, с. Петропавлівська Борщагівка, що на Київщині // *Однокласник*. — 2022. — № 4/5. — С. 3 : рис.

Пропонуються вірші учениць ліцею Даші Боденчук та Софії Пренделас про воєнне сьогодення України, біль і водночас гордість за наш незламний народ. Поезії супроводжуються малюнками учениць 3 і 5 класів Кіри Возної та Катерини Онищенко.

Корнєв, Юрій. Дитинство, яке перевернула війна / Ю. Корнєв // *Урядовий кур'єр*. — 2023. — № 91 (6 трав.). — С. 4.

Виставку малюнків дітей-переселенців з Донецької області, евакуйованих у Чернівці, відкрито в Чернівецькому обласному музеї

імені В. Івасюка. У малюнках по-своєму діти передають відчуття болю, мужності, рішучості, які охопили Україну.

Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/ditinstvo-yake-perevernula-vijna2/>

Слобідська, Ніка. "Акварельний антистрес" — у Сумах : в бібліотеці ім. Шевченка відкрилася виставка юного талановитого художника / Н. Слобідська // Ваш Шанс. — 2023. — № 7 (16-23 лют.). — С. 15А.

Саме таку назву має експозиція одинадцятирічного художника Романа Костомарова, яка відкрилась у відділі мистецтв Центральної міської бібліотеки ім. Т. Г. Шевченка. Усі 22 роботи несуть позитивні емоції, адже навіть під час війни діти розвиваються, творять і продовжують радіти життю.

Текст: <http://www.shans.com.ua/?m=nr&in=926&ir=19>

Тусіна, Аля. Діти проти війни : юні сумчани виступили на шоу "Голос країни" / А. Тусіна // Панорама. — 2022. — № 39 (30 листоп.-7 груд.). — С. А2.

Вихованці сумської школи естрадного вокалу GoIDet відзняли відео в одному з найбільш постраждалих від російської агресії міст Сумської області — у місті Тростянець. У такий спосіб діти прагнуть привернути увагу до проблем дітей під час війни. Свою роботу колектив презентував на головній музичній сцені країни — на шоу «Голос країни».

